

ΤΕΧΝΕΣ & γράμματα BIBΛΙΟ

Γυναίκα γεμάτη πόνο και πείσμα

Μια μάνα υπέροχη και καταστροφική, άρρωστη, εκκεντρική, λατρεμένη

ΒΙΟΛΑΙΝ ΟΥΣΙΑΝ
Το βιβλίο της μητέρας
μυθρ. Γιάννης Στριγκός
εκδ. Πατάκη, 2023, σελ. 299

Της **ΖΩΗΣ ΚΑΡΑΜΗΤΡΟΥ**

Τη στιγμή που τέλειωσα την τελευταία σελίδα κι έκλεισα το βιβλίο, ένιωσα τη λέξη συγκίνηση λίγη, μικρή, αστεία, για να τυλίξει όλα όσα είχα διαβάσει. Η Βιολαΐν Ουσιμάν μεταφέρει σ' αυτό το πρώτο της μυθιστόρημα το προσωπικό οικογενειακό της βίωμα. Τραύμα. Καμία πρωτοτυπία, μάλλον κοινότοπο, όλοι σχεδόν αφηγούνται ξεκινώντας από τη στιγμή που η γυναίκα είναι να ξεχωρίσει ο λόγος. Να διακριθεί η ματαιοδοξία από την ουσία, η ένδεια από τον πλούτο, η πραγματική πένα από τη βεβιασμένη γραφή. Κι εδώ υπάρχει μόνο ένας λόγος, σοβαρός, καταλυτικός, συναρπαστικός. Είναι η ύπαρξη μιας μάνας υπέροχης και καταστροφικής, φιλόδοξης και άρρωστης, ζωντανής, περιπετειώδους, εκκεντρικής, λατρεμένης.

Η Κατρίν είναι μια πανέμορφη

γυναίκα, συναρπαστική, ελκυστική, με ταλέντο στη ζωψη, γεμάτη αντιφάσεις, πλημμυρισμένη από πόνο και πείσμα. Τη βασανίζει η ψυχική της υγεία, όπως κι όσους την πλησιάζουν, ζουν μαζί της, υποφέρουν. Οι δυο της κόρες κυρίως. Αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής της, όσα σκαμpaneβδάσματα, μετακινήσεις, μετακομίσεις, ανατροπές και αν αποφασιστούν, τα δυο της παιδιά είναι πάντα μαζί της, μάρτυρες συμβάντων που ξεπερνούν κάθε όριο οικογενειακής ζωής.

Η Βιολαΐν σε πρώτο πρόσωπο περιγράφει τη ζωή με τη μάνα. Η καθημερινότητα δεν έχει καμία σταθερότητα, τα δυο κορίτσια μάλλον αναλαμβάνουν τη μάνα τους παρά το αντίθετο, γίνονται ανεξάρτητα και προστατευτικά από ανάγκη, βριοκονται σε διαρκή επιφυλακή για να προλάβουν ή να αντιμετωπίσουν την εκκεντρικότητά της, την αθροιστικότητα της, τη μανία και την κατάθλιψη της, τους συντρόφους της και την ύπαρξη του πατέρα τους. Είναι εκεί, όμως, κι όταν η μάνα τους φεύγει τυλιγμένη στο ρούχο που τα μανικά του δένουν στην πλά-

Ένα ανεμοδαρμένο δέντρο, γυμνό, με φόντο τον ταραγμένο ουρανό. Η ηρωίδα της Ουσιμάν ζει σε ίδρυμα από πολύ μικρή ηλικία, η μητέρα απουσιάζει, μεγαλώνει με τη γιαγιά της μέσα στην απόρριψη, ανισορροπίας ανάμεσα στην πραγματικότητα και στον μύθο που πλάθει, αυτά που μπορεί, που θέλει, που δεν έχει.

Οι κόρες της είναι ο μόνος λόγος για να ζει η Κατρίν, ο μόνος λόγος για να σταθεί στα πόδια της, να βγει από το ψυχιατρείο.

τη, γίνονται ένα διδυμο πακέτο για φίλους, συγγενείς, γνωστούς, στους οποίους φιλοξενούνται τα διαστήματα της νοσηλείας.

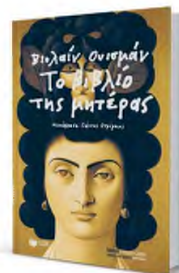
Είναι τόσο ζωντανές οι περιγραφές, τόσο περιπαικτικές και ειρωνικές, τόσο τραγικές και απίστευτες που παρασέρνουν, σο-

κάρουν, γεννούν ένα μικρό χαμόγελο συμπόνιας και θλίψης. Αλκοόλ και τσιγάρα σε απίστευτες ποσότητες, ψυχοφάρμακα και ερασιτέτες, ίδιοι, σύζυγοι και καβγάδες ατελείωτοι, αγάπη χειροπιαστή, ανυπόκριτη κι αγαλλίες, αγαλλίες για τις λατρεμένες κόρες που είναι ο μόνος λόγος για να ζει η Κατρίν, ο μόνος λόγος για να σταθεί στα πόδια της, να βγει από το ψυχιατρείο, να επιβιώσει και όχι μόνον, αλλά να λάμψει πάλι στον κοινωνικό της περίγυρο της πλούσιας αστικής γαλιτικής κοινωνίας, στον οποίο μπήκε σχεδόν λάθρα, αυτή ένα κορίτσι λαϊκό, χωρίς τρόπους, χωρίς παιδεία, χωρίς χρήματα, ένα

ανεπιθύμητο για τη μητέρα της παιδί, ένα παιδί βιασμού.

Σε τρίτο πρόσωπο η Ουσιμάν περιγράφει τη ζωή της μητέρας της από την αρχή. Η Κατρίν ζει σε ίδρυμα από πολύ μικρή ηλικία, η μητέρα όπως και η οικογενειακή ζωή απουσιάζουν, μεγαλώνει με τη γιαγιά της μέσα στην απόρριψη, ανισορροπίας ανάμεσα στην πραγματικότητα και στον μύθο που πλάθει, αυτά που μπορεί, που θέλει, που δεν έχει. Εξηγούν όλα αυτά την κατοπινή της ψύχωση; Ίσως.

Εξηγούν και τη μεγάλη της δύναμη, την αντοχή, την ανάγκη της να ξεχωρίζει, να επιβάλλεται, να πετυχαίνει, χωρίς να είναι η

Η Κατρίν είναι μια πανέμορφη γυναίκα, με ένα βαθύ ράγισμα στην ψυχική της υγεία.

εκθαμβωτική ομορφιά της το μόνο της όπλο.

Και ύστερα το πένθος της απώλειας. Τα δυο κορίτσια έχουν πάρει τον δρόμο τους, ζουν μακριά από τη μητέρα τους, μα κι εκείνη ζει πια στο Ντακάρ με έναν ακόμη νέο σύζυγο, τον τελευταίο. Γυρίζει στο Παρίσι, για να μη δυσκολέψει κανέναν. Σιγουρεύεται ότι τα αγαπημένα κορίτσια της είναι καλά, την αγαπούν και τα λατρεύει, αλλά είναι πια κουρασμένη κι αδύναμη, δεν βρίσκει νόημα, δεν την ενδιαφέρει να ανασαίνει, να σκέφτεται, να ζει. Αυτοκτονεί. Είναι 62 χρόνων, ό,τι είχε να δώσει το έδωκε, ό,τι ήταν να πάρει το πήρε, η λατρεία που αντάλλαξε με τα παιδιά της φτάνει, δεν έχει άλλο.

Είναι σελίδες που ξεχειλίζουν από ακρότητες που θα απορρίπταμε αμέσως, δεν μεγαλώνουν έτσι υγιή παιδιά, αλλά η πραγματικότητα ακυρώνει την επίκριση. Οι κόρες της Κατρίν βρήκαν τον δρόμο τους, όπως τον είχε βρει με τον τρόπο της και η ίδια, ήταν αυτός της άνευ όρων αγάπης. Καείς δεν κάνει απ' αυτήν.